

עפ"ת 12006/11/13 - מחמד אלסייד נגד מדינת ישראל

בתי המשפט

עפ"ת 12006-11-13
10 פברואר 2014

בית המשפט המחוזי בבאר שבע
לפני: כבוד השופטת טלי חיימוביץ

בעניין: מחמד אלסייד
נגד
מדינת ישראל
המערער
המשיבה

נוכחים: המערער וב"כ עו"ד חודורוב
ב"כ המשיבה עו"ד דרור שטורק

[פרוטוקול הושמט]

פסק דין

ערעור על פסק דין (הכרעת דין וגזר דין כולל החלטות הביניים), של בית משפט השלום לתעבורה באילת (כב' השופט לייבו), בת"ת 26-07-12, לפיו הרשיע את המערער בשתי עבירות של נהיגה בעת פסילה, ודן אותו לעונשים של 45 ימי מאסר לריצוי בעבודות שירות, ועונשים נלווים.

הערעור על הכרעת הדין

המערער הורשע על פי הודאתו, ביום 3.7.12.

בסמוך למועד זה, הוגשו נגד המערער כתב אישום ובקשה למעצר עד תום ההליכים, והוא הובא בפני שופט. הצדדים הגיעו להסדר דיוני, לפיו המערער יודה בכתב האישום, יורשע, והתיק יקבע לטיעונים לעונש לאחר הפגרה. עוד סוכם, כי המערער ישוחרר בו ביום מהמעצר.

בתאריך 9.5.13, עתר המערער באמצעות סניגורו החדש, לאפשר לו לחזור בו מהודייתו, ובפיו מספר טענות:

1. האישום השני בכתב האישום נולד מהרשעה בעבירת ברירת משפט, והמערער כלל לא נחקר לגבי העבירה של הנהיגה בפסילה. רק כשהכין התובע את כתב האישום, ועיין בהרשעותיו הקודמות של המערער, נוכח בעבירת ברירת המשפט, המלמדת על נהיגה בפסילה, והוסיף אותה לכתב האישום. מכאן,

עמוד 1

שהעבירה התיישנה. הסניגור הקודם לא היה מודע לכך.

2. התביעה עמדה על בקשתה להורות על מעצרו של המערער עד תום ההליכים, והסכימה לשחרורו, רק אם יודה. זה היה הטעם להודייתו.

3. כתב האישום נמסר למערער ב-3.7.12, ובו ביום בוצעה ההקראה, למרות שהסניגור הקודם לא הסכים לוותר על הארכה המוקנית לו לפי סעיף 20א לתקנות סדר הדין הפלילי. התנהלות זו מלמדת על לחץ שהיה המערער נתון בו, ולא היה ברור לו כי בית המשפט, ולא התביעה, הוא המחליט על מעצר או שחרור.

בית משפט קמא דחה את הבקשה, בהחלטה מיום 13.6.13.

נקבע כי מידיעות ההקראה אינה פוגמת בתוקפה, באשר הוראות התקנה נועדו להיטיב עם הנאשם, ורשאי הוא שלא לממש את הזכות המוקנית לו. במקרה זה עלה מצב הדברים בקנה אחד עם אינטרס המערער לקיים הליך מענה עוד באותו היום, ולא לדחותו למשך 48 שעות נוספות כאשר הוא שרוי במעצר.

אשר להוספת אישום של נהיגה בפסילה בהתבסס על דו"ח בלבד, קבע בית משפט קמא, כי אמנם דרך המלך הינה חקירת חשוד על המיוחס לו. עם זאת, במקרים רבים נרשמים דו"חות תעבורה על ידי שוטר בשטח, ולאחר מכן מתברר כי הנאשם נתון בפסילה, מה שלא היה ידוע לעורך הדו"ח הראשוני. אין כל מניעה במקרים כאלה, להוסיף במועד מאוחר יותר את העבירה של נהיגה בפסילה, ללא חקירת הנאשם. אין בכך פגיעה בהגנת הנאשם, לעיתים ההפך הוא הנכון, כיוון שהנאשם יכול ליתן גירסה לאחר שכלל החומר הראייתי מצוי בפניו.

עוד קבע בית משפט קמא, כי המערער יצא נשכר מהודייתו, שכן שוחרר מהמעצר בו היה נתון. חזרה מהודיה בנסיבות אלה, מעלה תהיות ביחס לתום ליבו. זאת ועוד, בתיק התקיימו דיונים מאוחרים ליום ההודייה, המערער הופנה לממונה על עבודות השירות ולשירות המבחן בטרם טיעונים לעונש. המערער אף ביקש להודות בהליך נוסף ולצרפו להליך זה. לאורך כל אותה תקופה לא עלתה הבקשה, אלא לאחר שהוגש תסקיר שירות המבחן ובו הימנעות מהמלצה טיפולית.

ב"כ המערער מלין על קביעה זו.

לטענתו, בית משפט קמא לא היה רשאי להסיק ויתור מכללל על הזכות הקבועה בתקנה 20א לתקנות, הוויתור צריך להיות מפורש, ולא די בכך שהנאשם מיוצג.

כן חזר על הטענה לגבי האישום השני, אשר שוחרר מהרשעותיו הקודמות של המערער, והוא לא נחקר אודותיו. הוגש כתב אישום מבלי לקבל את תגובת המערער.

איני מקבלת טענות אלה.

תקנה 20א לתקנות סדר הדין הפלילי קובעת, כי בהסכמת הנאשם מותר לקיים את המשפט גם אם לא הומצאה ההזמנה במועדים הקבועים בסעיף.

הסכמה כאמור לא צריכה להיות מפורשת, בפרט לא כאשר הנאשם מיוצג, וברור מהשתלשלות העניינים כי הוא מעוניין לוותר על הארכה. במקרה הנדון לא היתה מניעה מצד המדינה לדחות את ההקראה ביומיים, והמשמעות היתה, שהמערער עלול להישאר במעצר, כפוף לתוצאות הדיון בבקשת המעצר. באופן זה, הבטיח המערער לעצמו שחרור מיידי מהמעצר. הדברים עולים מהפרוטוקול, וברור שהמערער ביקש לבצע את ההקראה בו במקום, כדי שיוכל להודות ולהשתחרר מהמעצר, על פי ההסכמה הדיונית אליה הגיע עם המשיבה. איש לא הכריח את המערער להגיע להסכמות עם התביעה, ויכול היה לנהל את הליך המעצר, על תוצאותיו. הוא בחר להגיע להסכמה אליה הגיע, ויהיה זה חוסר תום לב לטעון היום כי לא התכוון לוותר על הארכה המוקנית בתקנות. על כן, אני דוחה טענה זו.

אשר לחזרה מהודיה, ככלל, בתי המשפט מאפשרים לנאשם לחזור בו מהודייתו בנסיבות חריגות, כגון, שהנאשם הודה שלא מרצונו החופשי, בכפייה, או שלא הבין את משמעות ההודאה (ראה ע"פ 5622/03 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד נח (4) עמ' 145):

"ככלל, נפסק כי היתר כאמור יהא מוצדק רק בנסיבות חריגות. אלו מתקיימות, למשל, כאשר מתוך מכלול הנסיבות מתעורר חשש ממשי שהנאשם הודה באשמה בניגוד לרצונו החופשי, או תוך שהוא אינו מבין את משמעות הודייתו...גישה המקלה יותר עם הנאשם הובעה על ידי השופטים א' גולדברג וש' נתניהו, בניגוד לעמדתו החולקת של השופט ת' אור, בגדרו של ע"פ 3754/91 מדינת ישראל נ' סמחאת, פ"ד מה(5) 798 (להלן - עניין סמחאת). לפי גישת הרוב אין להכביד על נאשם, שרצונו לחזור בו מההודיה אינו נובע מתוך תכסיס פסול אלא מטעם ענייני וכן. די בכך שהנאשם סובר כי טעה בשיקוליו בעת שהודה, ומטרתו היחידה היא כי תינתן לו ההזדמנות להוכיח את חפותו, בכדי שיותר לו לחזור בו מן ההודיה...יש לציין כי בפסקי הדין שנזכרו לעיל, אשר החילו את הגישה המחמירה, דובר בנאשמים אשר ביקשו לראשונה לחזור בהם מהודיותיהם במסגרת הערעור, לאחר שהערכאה הדיונית גזרה את דינם. אכן, יש טעם רב בכך שרק בנסיבות נדירות יותר לנאשם לחזור בו מהסדר טיעון לאחר גזירת דינו, שאם לא כן הסכמתם של נאשמים להסדרי טיעון תהא למעשה מותנית בחומרת העונש שמוטל עליהם בדיעבד ... אין אלה פני הדברים במקרה בו מבקש הנאשם לחזור בו מהודייתו עוד לפני מתן גזר הדין. בנסיבות כאלה קטן החשש שמא מדובר בתכסיס..."

בעניינו, לא נטען בפני בית משפט קמא, ואף לא בפני, כי המערער לא הבין את משמעות הודייתו, או שהדברים נעשו בניגוד לרצונו החופשי. יתרה מזאת, לא הועלתה כל טענה לגופו של האישום, כגון שהמערער לא היה פסול אותה עת, או שלא נהג ברכב וכו'. כל שנטען הוא שהאישום השני פגום, בהעדר חקירה בטרם הוגש.

בנידון זה אני סומכת ידי לחלוטין על קביעתו של בית משפט קמא, ואין לי דבר להוסיף עליו.

אין גם להתעלם מהעובדה שהחזרה מהודיה התבקשה במועד מאוחר. אמנם בטרם גזר דין, אך לאחר שהוגש תסקיר והמערער היה מודע למסקנותיו, והרבה אחרי שסניגורו הנוכחי כבר לקח על עצמו את הטיפול בתיק. גם עיתוי הבקשה המאוחר תומך בדחייתה.

אשר על כן אני דוחה את הערעור על הכרעת הדין.

הערעור על גזר הדין

למערער 74 הרשעות קודמות, בותק נהיגה של עשר שנים. חלק הארי של הרשעותיו הוא בעבירות מהירות וכן בעבירות נוספות המסכנות את ציבור המשתמשים בדרך. על רקע זה, ובהינתן שני אירועים נפרדים של נהיגה בפסילה, העונש שנגזר על המערער מידתי בהחלט ואין להתערב בו.

אשר על כן אני דוחה את הערעור על שני חלקיו.

המערער יתייצב לריצוי עבודות השירות בתאריך 16.3.14 בשעה 08:00 כפי שהונחה על ידי בית משפט קמא.

ניתנה והודעה היום י' אדר תשע"ד, 10/02/2014 במעמד הנוכחים.

טלי חיימוביץ, שופטת

הוקלד על ידי שנהב כנען